

bankan, sigur hann.

– Sildin er rak nú, men hon fitnar skjótt av ætinum. Í mai mánaði í fjór var hon löngu övfeitt til at nyta til matna. Magin var spæntur út sum ein fingur, sigur hann.

Stórur ES-floti

Danir eiga 10 notabátar og teir fara allir at royna eftir norðhavssild. Men Páll stúrir ikki so nógv fyri notini. Hann er heldur stúrin fyri um ES fer at senda ein stóran strolaraflota at trola eftir sild.

– Sildin stendur tøtt og tað sigst, at missir sildin part av rosluni, so doyrt hon. Tað fer nógv sild gjøgnum meskarnar, um ein stóran trolarafloti fer at royna eftir henni. Halendingar hava nógv trolarar Svíar ætla at senda teir fimm notabátarar teir eiga og 13 trolarar á sildaleiðina norðanfyri Føroyar. Notabátarnir skulu fiska upp trolararnar. Skotat eiga nógv notabátar og teir fara helst eisini at koma hendarvegin, sigur hann.

Stragt i ES

– Eg haldi ikki, at føroyingar skulu óttast at ES-skip fara at tyna sildina. Tað fæa vit als ikki loyvi til. Eg fíri at vedda uppá, at ongir fiskimenn í heiminum verða so væl kontrolleraðir sum fiskimenninir í ES. Vit skulu senda avrit av fiskiveiðudagbókunum hvønn einasta dag í faxi. Hvørt kilo við landa verður vígað av statskontrolleraðum vektum. ES fer ikki at geva flotunum loyvi at fiska frítt eftir norðhavssild. Kvota verður sett á, tað er heilt víst, sigur Páll Joensen.

– Tað er nógv strangari hjá notabátum í ES at royna, enn eitt nú hjá teimum føroysku. Vit hava í prinsippinum als ikki loyvi at fiska til idnað. Sildin sum vit koma við, eitt nú á Fuglafjørð, skal kunna nýtast til matna. Spurningurin er so um vit kunnu sleppa av við hana sum matsild. Men haviðsreglan er, at hon skal kunna nýtast til matna, tá hon kemur til lands, sigur Páll Joensen.

– Eg haldi at svartkygni í Føroyum er alt ov stórt. Føroyskir fiskimenn hava einki at klaga um í dag. Kvoturnar í ES eru so smáar at ongin kann liva av teimum. Í Føroyum stóð illa til við stovnunum fyri nøkrum árum síðan. Men hygg eftir í dag, ongin orsak er til svartkygni, ta trupulleikin er, at ov nógvur fiskur er á grunninum. Tá kann tað bert ganga tann rætta vegin, sigur hann.

Landa í Føroyum

– Vit fara at landa so nógv sum møguligt í Føroyum í summar. Vit spara nógv siglingartíð, um vit landa í Føroyum, eisini um vit fæa munandi minni pris. Vit fara at selja til matna í Føroyum. Eitt russiskt móðurskip skal ligga á Fuglafjørð næstu mánaðarnar og vit fara at landa til hetta. Hetta skip kann taka moti

Páll Joensen, áttaður úr Havn, er ein garvaður nótskipari á donskum báti

100 tonsu av matsild og 500 av guano um samdøgurið. Vit fara eisini at landa til bæði virkini í Fuglafjørð, sum fara at frysta sild, sigur hann.

– Eg rokni við, at ein semja fæst á sildasprungingum og hendar fer eisini at merkja, at ES-skip sleppa at fiska í føroyskum sjógv. Á sama hátt, sum føroysk kunnu fiska í íslenskum sjógv og övugt. Tað er eitt sindur undarligt hjá mær, sum føroyingur, ikki at sleppa at kasta í føroyskum sjógv, sigur hann.

– Donsku notabátarnir arbeiða tætt saman við føroysku notabátunum í Norðsjonium. Vit kennast allir og prátta nógv saman um hvar fiskur er at fæa. Ti siggja vit tað sum nakað heilt náttúrligt, at sama samstarvið verður galdandi viðvíkjandi norðhavssildini, sigur Páll Joensen.

Teir fyra notabátarnir úr Hirtshals, sum eru í sama reidari og allir byrja við «Ström» – fara at arbeiða saman um sildina. Skal sildin nýtast til matna, so er neyðugt at freingja hana. Hetta merkir, at ta ein bátur hevur fingið eitt kast, so má hann ligga við notini í 24-40 tímar, fyri at sildin kann sodna acti maganum. Tá staðni verður farið at pumpa sildina í lastina.

Málið umborð á Strömegg er føroyskt, har er neyðugt hjá donum at lera seg føroyskt, skulu teir vera við. Kókkurin sum er danski, kókkur grind og næstan fisk, eins

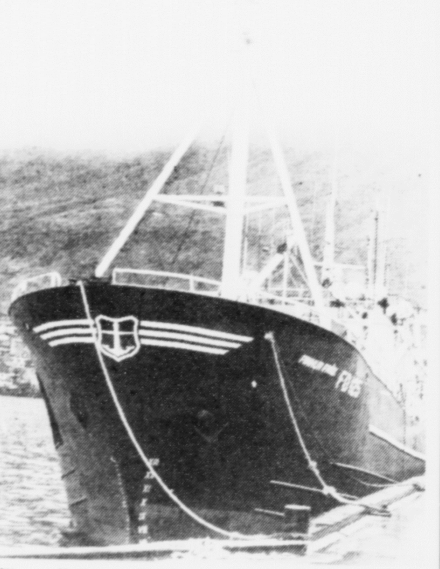
væl og hann klamsar frika-dellur. Við eru sjei føroyingar og triggir danir. Skipið er bygt í 1970 og er ógvuliga snottligt umborð. Teir hava solariu og fitness-maskinur.

Felagis Skagenrak Fiskeeksport eigur Strömegg, Strömnes og Strömftjórð. Skipararnir á hesum bátum eiga Strömssund og synirir hjá Páll Joensen og Ashjörn Magnussen færa Strömssund.

Føroyingarnir umborð á Strömegg eru Páll Joensen

úr Havn skipari, Oddur Jensen úr Skopun fyrsti stýrimaður, Jógvan Fagradleitt úr Kollafjørðir annarstýrimaður, Víkamenn eru í maskinuni. Fyrstameistarin eitur Knút Hansen, annar meistarin Kari Johannesen og triði meistarin er Ashjörn Petersen, eisini úr Vík. Eisini er nolsoyingurin Hans Andrias Joensen við. Allir hugva í Danmark.

MYNDIR: ÁKI HERMANSEN

Finnur Frið var fyrsta føroyska notaskipið við sild

Ónøgdir við føroyska sildaprísinn

Í Danmark liggur prísurin um 70 oyru, í Íslandi um 50 oyru og tá er ókeypis landing. »Vit arbeiða ikki undir somu fortreytum, sigur Bergur Poulsen, stjóri á Havsbrún

JUSTINUS LEIVSSON EIDESGAARD

Umborð á notabátunum Strömegg og Finni Frið á Havsbrún hevur at bjóða fyri sildina.

Havsbrún bjóðar 43 oyru fyri kiloíð, men so verða eisini trekt tvey oyru av fyri landing, so veruligi prísurin 41 oyri.

Jupiter siglir í lötuni til Íslands at landa. Hann hevur fingið boðið 52 oyri fyri kiloíð og tá er landingin ókeypis. Hann skal landa á Seyðisfjørðinum og verksmiðjan liggur still í lötuni. Hon verður sett í gongd, bert ti Jupiter kemur at landa, verður sagt av brúnni á Finni Frið, har fleiri av manningini standa og prátta.

Havsbrún benyttar sær av støðuni. Teir liggja væl fyri, og tá sildin rættuliga kemur fyri seg, verður trupult at sleppa av við hana og ti kann Havsbrún seta prísinn, just sum teimum hóvar, siga mennirnir.

Sama prátið er umborð á Strömegg. »Vit høvdu fingið 70 oyru fyri kiloíð í Hirtshals, men langt er at sigla og ti valdu vit at koma hendarvegin, sigur Páll Joensen, skipari á Strömegg.

Visir skuldsetingunum aftur

Nýggi stjórnin á Havsbrún Bergur Poulsen visir skuldsetingunum aftur.

Gev okkum møguleika at arbeiða á jøvnum lóti við sildaverksmiðjurnar í okkara grannalondum, so skulu vit eisini kunna kappast við hesar í prisi. Vit bjóða ikki um stundning. Vit halda, at tað er gott, at stundningurin til vinnulivið er minni burtur í einki. Men vit bjóða um fortreytir soleiðis, at vit kunnu arbeiða á jøvnum lóti. Verksmiðjurnar í okkara grannalondum rinda bert ein brokpart av tí streymgjaldi, sum vit rinda. Eitt sindur hjálpti, at prísurin fór niður herfyri, men tað er als ikki nógmikið, sigur Bergur Poulsen.

Sildaverksmiðjurnar í Danmark eru bæði stórra og kunnu rekast biligari. Tær liggja munandi nærri marknaðinum og so fæa tær eisini stundning. Eg ivist ikki í, at um stundningurin var drigin frá prísinum, okkara grannalond kunnu bjóða, so høvdu vit eina goðan prís, sigur Bergur Poulsen, stjóri.

Bergur fegnast annars um, at sildin er komin aftur norðanfyri.

– Vit hava mist nógv rávøru, eitt nú fæa vit litið frá idnaðarbatunum. Uttan sildina hevði staðið illa til hjá okkum í fjór, sigur hann.

Bergur Poulsen, stjóri. Mynd: Áki Hermansen